

kdo jest povinen vykliditi najaté používané místnosti, nemá ale beze své viny jiné přiměřené náhrady. Povinná místnosti, o jichž vyklizení jde, skutečně používá jako dřívější majitelka domu a nelze ji vyloučiti z výhod citovaného nařízení proto, že se jedná o vyklizení bytu na základě rozsudku vyšlého na podkladě obligačního závazku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Nařízení vlády ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. podle intence své popřává dobrodiní odkladu exekuce sice pouze stranám, které v držení bytu dostaly se na základě nějakého práva, ale nezáleží na tom docela ničeho, jaké právo to bylo, zda nájemní nebo jiné. Jestliže tedy v daném případě strana povinná měla vyhrazeno právo užívání bytu, jak stížnost sama doznává, platí dobrodiní ono i pro ni, když doba vyhrazená pominula a ona jiného bytu získati nemůže.

Čís. 700.

Platil-li kupitel bankovkou, opatřenou padělaným kolkem, ručí prodávateli ze správy i dle všeobecných předpisů o smlouvě trhové.

(Rozh. ze dne 5. října 1920, Rv II 174/20.)

Žalobce prodal žalovanému v říjnu 1919 dobytče a přijal na kupní cenu mimo jiné okolkovanou tisícikorunovou bankovku. Bankovka byla později bankovním úřadem ministerstva financí pozastavena, ježto kolek byl padělkem. Žalobu o zaplacení 1.000 K procesní soud první stolice pro tentokrát zamítl. D ů v o d y : Dle přípisu ministerstva financí rozhodnutí o tom, kdy, jakým penízem a do jaké výše bude oněm osobám, které bezelstně nabyly bankovek s padělanými kolky, dána náhrada, až dosud učiněno nebylo a otázky tyto budou řešeny zásadně teprve až veškeré okolkované bankovky budou staženy z oběhu. Vzhledem k tomu není dnes dosud jisto, zda se strany žalovaného zaplacením 1.000 K bankovkou, třeba s padělaným kolkem, kupní cena žalobci přece jen nebyla vyrovnána, žaloba jest tedy za tohoto stavu předčasná a bylo ji pro tentokrát zamítnouti. O d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl. D ů v o d y : Odvolání, pokud uplatňuje nesprávné právní posouzení, nebylo lze upříti oprávnění. Dle nesporného přednesu stran jedná se o kupní smlouvu proti hotovému zaplacení kupní ceny. Žalovaný, převzav koupené dobytče, byl dle § 1062 obč. zák. povinen ihned trhový peníz hotově zaplatiti a to v penězích tenkrát platných (§ 905 obč. zák.). Dle § 2 zák. ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. jsou bankovky, poznačené ve smyslu zákona ze dne 25. února 1919, čís. 84 sb. z. a n., pokud nebudou vyměněny za jiná platidla, zákonným platidlem. Zákonným platidlem byla tedy kolem 22. října 1919 jen tisícovka opatřená kolkem dle § 4 nař. ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. a to kolkem pravým. Tisícovka, opatřená kolkem padělaným, kterou žalovaný zaplatil žalobci část kupní ceny, nebyla zákonným platidlem a placení takovou padělaným kolkem opatřenou tisícovkou nevyhověl žalovaný své povinnosti dle § 1062 obč. zák., ať již

stát osobám, které nabyly bezelstně bankovek s padělanými kolký, dá nějakou náhradu nebo ne. Žalovaný byl povinen hned při převzetí koupeného dobytčete trhový peníz hotově zaplatiti a to správnými platnými penězi. Když tak ohledně částky 1000 K neučinil, ať již jednal bezelstně nebo ne, nesplnil smlouvu, dluhuje žalobci ještě trhový peníz 1000 K, splatný hned při koupi a musilo proto vyhověno býti odvolání a žalovaný uznán povinným k plnění podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Správné odůvodnění rozsudku odvolacího soudu není vývody dovolacího spisu nikterak vyvráceno. Poukazuje se proto na toto odůvodnění a podotýká se dále ještě toto: Smlouva trhová jest smlouvou úplatnou po rozumu § 917 obč. zák. Jest proto kupitel práv z toho, že to, co jím jako úplata bylo plněno, má vlastnosti obvykle předpokládané (§ 922 obč. zák.). V tomto případě záležela kupitelova úplata v tom, že předal prodávateli na účet kupní ceny mimo jiné jednu tisícikorunovou bankovku. Poněvadž plněno bylo v tuzemsku, byl kupitel práv z toho, že bankovka vykazovala to, co dle tuzemských měnových předpisů činilo ji zákonným platidlem (§ 905 obč. zák.), to jest, že byla řádně okolkována. S tohoto hlediska jest zcela lhostejno, zda žalovaný věděl o tom, že kolek na bankovce je padělaný, čili nic, poněvadž nárok ze správy není vybudován na zavinění toho, kdo ze správy jest zodpověden. K témuž důsledku nutno však dospěti i s hlediska předpisův o smlouvě trhové. Dle § 1062 obč. zák. jest kupitel povinen, by tržní cenu z ruky do ruky hotově zaplatil. Náleží mu tedy, by prodávateli zjednal možnost, by s předaným penězem ihned a volně mohl nakládati. Tomu však není tak, poněvadž použitelnost bankovek, opatřených padělaným kollem, byla v čase kupu nejistou a nerozhodnutou. Poukazuje-li žalovaný k tomu, že takováto bankovka nebyla nadobro bezcennou, stačí vůči tomu poukaz k ustanovení § 1415 obč. zák., vedle něhož věřitel není povinen, by dal si líbiti placení po částkách. Dovolatel má ovšem pravdu v tom, že lze platiti i v jiných penězích, než tuzemské zákonné měně. Než k tomu bylo by třeba zvláštní dohody. V tomto případě bylo by tudíž bývalo třeba, by oba smluvníci byli si vědomi toho, že bankovka jest opatřena kollem padělaným. Tuto vědomost žalovaný i pro svou osobu vylučuje a to s dobrým důvodem, poněvadž, kdyby si toho býval vědom, byl by se dokonce dopustil i činu trestného.

Čís. 701.

Při exekuci na výhradné právo kutací a na kutné dílo, na základě tohoto práva již zřízené, jest exekučním soudem okresní soud, v jehož obvodu doručuje se dlužníku zákaz dle § 331 ex. ř.

(Rozh. ze dne 12. října 1920, R I 750/20.)

Vymáhající věřitel žádal u okresního soudu dlužníkovu bydliště (Ústí n. L.), by ku vydobytí jeho směnečné pohledávky byla povolena exekuce zabavením kutacích práv a kutacího díla, jež přísluší dlužníku v obvodě